

Zmocnění pro zastupování na valné hromadě akciové společnosti

Úprava dalšího zmocnění, učiněná v hranicích vymezených ustanovením § 33a obč. zák., je použitelná i na zastupování podle § 184 odst. 1 obch. zák.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 5297/2008, ze dne 25.6.2009)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci navrhovatelky V. k. Z., a. s., zastoupené JUDr. P. T. advokátem, za účasti 1/ MVDr. S. M., zastoupeného JUDr. P. S., advokátem, 2/ Ing. M. M., o zápis změn do obchodního rejstříku, vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. B 1169, o dovolání navrhovatelky proti usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. září 2008, č. j. 5 Cmo 388/2007-1376, tak, že usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 25. září 2008, č.j. 5 Cmo 388/2007-1376 a usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. října 2007, č. j. F 3398/2003 B 1169/18-1304, se zrušují a věc se vrací soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Z odůvodnění:

Vrchní soud v Olomouci v záhlaví označeným (v pořadí již třetím) usnesením potvrdil usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 10. října 2007, č. j. F 3398/2003 B 1169/18-1304, kterým tento soud zamítl návrh na výmaz dosavadního člena představenstva MVDr. S. M. a zápis Ing. M. M. jako nového člena představenstva navrhovatelky do obchodního rejstříku namísto něj.

Vyšel přitom ze zjištění, že akcionář navrhovatelky - S. m. Z. (dále též jen „akcionář“) udělil k výkonu akcionářských práv na valných hromadách navrhovatelky dvě neomezené plné moci Č. s., a. s. (jednu v rozsahu 309.424 kusů akcií a druhou v rozsahu 139.174 kusů akcií navrhovatelky). Č. s., a. s. k zastupování akcionáře v částečném rozsahu - ve vztahu k 403.767 kusům akcií navrhovatelky - dále zmocnila J. v., a. s. Valné hromady navrhovatelky konané dne 3. prosince 2002 (dále též jen „valná hromada“) se pak za akcionáře s počtem hlasů 403.767.000 účastnil Ing. Z. S., který byl k zastupování akcionáře dále zmocněn J. v., a. s.

Z obsahu plných mocí udělených akcionářem Č. s., a. s. odvolací soud vyvodil, že akcionář neudělil plné moci ve vztahu ke konkrétní valné hromadě, jejíž program by mu byl znám, ale do budoucna ke všem valným hromadám navrhovatelky, bez ohledu na jejich program, k neomezenému výkonu akcionářských práv. Takto formulované plné moci nepovažoval odvolací soud za „speciální plné moci“, protože - podle jeho názoru - akcionář nebyl na valné hromadě řádně zastoupen. Navíc odvolací soud poukázal na to, že akcionář „by byl zastoupen“ více zmocněnci (Č. s., a. s. a J.v., a. s.), každým s jiným počtem hlasů, „což vůbec nepřichází v úvahu“ (v tomto směru odkázal i na usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. listopadu 2002, sp. zn. 29 Odo 215/2002, uveřejněné v časopise Soudní Judikatura č. 12, ročník 2002, pod číslem 234; dále též jen „SJ 234/2002“).

Na tomto základě odvolací soud uzavřel, že při vyloučení 403.767 (správně 403.767.000) hlasů neplatně zastoupeného akcionáře nebyl MVDr. M. „platně“ z funkce odvolán a naopak Ing. M. do funkce zvolen.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podala navrhovatelka dovolání, odkazujíc co do jeho přípustnosti

na ustanovení § 237 odst. 1 písm. b/ i c/ zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“). Namítá, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci a že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (§ 241a odst. 2 o. s. ř.) a navrhuje, aby dovolací soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Za zásadně významné má dovolatelka následující právní otázky:

- 1) Zda speciální plnou moc k zastupování na valné hromadě může akcionář udělit nejen ve vztahu k jedné konkrétní valné hromadě, ale i do budoucna k neomezenému počtu valných hromad určité společnosti;
- 2) Zda je osoba, zmocněná k zastupování na valné hromadě, oprávněna udělit plnou moc jiné osobě, aby místo ní jednala za akcionáře;
- 3) Zda může akcionář udělit plnou moc k zastupování na valné hromadě v rozsahu týkajícím se pouze části jeho akcií.

Vadu řízení spatřuje dovolatelka v tom, že odvolací soud nezrušil rozhodnutí soudu prvního stupně, které je – podle jejího názoru – nepřezkoumatelné. Soud prvního stupně totiž „postavil“ rozhodnutí na závěru, že akcionář nebyl na valné hromadě platně zastoupen (udělené plné moci měl za neplatné), aniž by ve svém rozhodnutí uvedl, na základě jakých konkrétních důkazů k tomuto závěru dospěl a – zejména – aniž provedl důkaz plnými mocemi udělenými akcionářem Č. s., a. s. Tyto plné moci nejsou uvedeny ani ve výčtu provedených důkazů v odůvodnění usnesení soudu prvního stupně. Právní závěry soudu prvního stupně tak nepřijatelně vycházejí z tzv. souhrnných zjištění (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 25. února 2004, sp. zn. 29 Odo 22/2002).

Dovolatelka nesouhlasí s názorem odvolacího soudu, že plné moci, udělené akcionářem Č. s., a. s., nejsou speciálními plnými mocemi, opravňujícími zmocněnce k zastupování na valné hromadě navrhovatelky. Plné moci neopravňují zmocněnce ke všem úkonům jménem akcionáře, ale omezují se pouze na výkon akcionářských práv v navrhovatelce spojených s účastí na valné hromadě. Jde tedy o zvláštní plné moci udělené v souladu s ustanovením § 184 zákona č. [513/1991](#) Sb., obchodního zákoníku (dále též jen „obch. zák.“).

Jelikož obchodní zákoník otázku možnosti udělení substituční plné moci k zastupování na valné hromadě nijak neupravuje, je podle dovolatelky k jejímu řešení nezbytné použít ustanovení § 33a zákona č. [40/1964](#) Sb., občanského zákoníku (dále též jen „obč. zák.“). Vzhledem k tomu, že Č. s., a. s. je právnickou osobou a v plných mocích udělených jí akcionářem byla výslovně oprávněna ustanovit si dalšího zástupce, byla podle § 33a odst. 1 písm. a/ i písm. b/ obč. zák. oprávněna udělit plnou moc dalšímu subjektu (J. v., a. s.). Stejně tak byla J. v., a. s. oprávněna udělit substituční plnou moc Ing. Z. S.

Argument odvolacího soudu, že by se – na základě udělených plných mocí – mohlo valné hromady účastnit více osob oprávněných vykonávat akcionářská práva najednou, podle dovolatelky neobstojí. V případě, že by se na valné hromadě sešel zmocnitel se zmocněncem, mohl by zmocnitel (nedohodli by se ze zmocněncem jinak) plnou moc odvolat (§ 33b odst. 1 písm. b/ obč. zák.). Stejně by mohl postupovat i zmocněnec v případě, že by se na valné hromadě sešel s osobou, které udělil substituční zmocnění. I kdyby nedošlo k odvolání plné moci, byl by podle názoru dovolatelky oprávněn se valné hromady účastnit toliko jeden subjekt, a to zmocnitel, popř. osoba stojící výše v „pomyslné pyramidě“ zmocněných.

Rozhodující podle dovolatelky však je, že v daném případě byl na valné hromadě akcionář zastoupen pouze jednou osobou (Ing. Z. S.). Z hlediska posuzování platnosti zastoupení akcionáře na valné hromadě je podstatné, zda byl akcionář na valné hromadě skutečně zastoupen více zástupci či nikoli, pouhá možnost zastoupení více zástupci neplatnost zastoupení nepůsobí.

Dovolání je přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b/ o. s. ř. a je i důvodné.

Již v SJ 234/2002 Nejvyšší soud formuloval a odůvodnil závěr, podle něhož plná moc k zastupování akcionáře na valné hromadě je speciální plnou mocí, opravňující zmocněnce k zastupování na valné hromadě konkrétní společnosti. Zvláštní (speciální) plná moc se od obecné (generální) plné moci liší tím, že zmocněnce opravňuje jménem zmocnitele učinit (v ní) konkretizované právní jednání (nejde o plnou moc opravňující zmocněnce zastupovat zmocnitele ve všech věcech). Právní literatura již dříve dovodila (srov. např. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 - 459 Komentář. 1. vydání. Praha : C. H. Beck 2008), že speciální plnou mocí je i plná moc, opravňující k uskutečnění opakujících se konkretizovaných právních úkonů jménem zmocnitele (např. k uzavírání určitých typů smluv za zmocnitele). Přestože plná moc k zastupování akcionáře na valné hromadě není plnou mocí k uskutečnění právního úkonu zmocnitele ve smyslu ustanovení § 31 odst. 1 obč. zák., nýbrž je speciální plnou mocí opravňující zmocněnce nejen k hlasování na valné hromadě, ale i k účasti na ní, vznášení dotazů a uplatňování dalších práv akcionáře, lze uvedený závěr o povaze speciální plné moci beze zbytku vztáhnout i na plnou moc k zastupování na více valných hromadách konkrétní společnosti.

Dovodil-li odvolací soud, že plná moc udělená k zastupování na více valných hromadách navrhovatelky není speciální plnou mocí ve smyslu § 184 odst. 1 obch. zák., je jeho právní závěr nesprávný.

Nejvyšší soud se s dovolatelkou shoduje i v názoru na aplikaci ustanovení občanského zákoníku na otázky substitučního zastoupení zmocněnce akcionáře na valné hromadě. Není důvodu, pro který by úprava dalšího zmocnění, v hranicích vymezených ustanovením § 33a obč. zák., nebyla použitelná na zastupování podle § 184 odst. 1 obch. zák. (§ 1 odst. 2 věta první obch. zák.).

V projednávané věci byla Č. s., a. s. výslovně – podle plné moci udělené jí akcionářem – oprávněna udělit plnou moc jiné osobě (§ 33a odst. 1 písm. a/ obč. zák.). Oprávnění J. v., a. s. k dalšímu zmocnění pak vyplývá přímo z ustanovení § 33a odst. 1 písm. b/ obč. zák.

Jak se podává v SJ 234/2002, není podmínka, že akcionář může být na valné hromadě zastoupen pouze jedním zástupcem, splněna tehdy, udělí-li akcionář více zmocněncům plnou moc pro společné zastupování na valné hromadě. O tento případ však v projednávané věci nejde. Akcionář udělil (dvě) plné moci jedinému zmocněnci – Č. s., a. s., který k vymezené části akcií akcionáře udělil další (substituční) plnou moc opět jedinému zmocněnci, jenž ve stejném rozsahu dále zmocnil opět jedinou osobu. Pouze poslední zmocněnec – Ing. Z. S. – pak jako jediný zástupce akcionáře na předmětné valné hromadě vystupoval. Nejde tedy o situaci, kdy by byla udělena plná moc pro společné jednání více zmocněncům, ale o situaci, kdy byla udělena (substituční) plná moc k zastupování na valné hromadě v rozsahu týkajícím se pouze části akcií zmocnitele. Takový postup nebyl v projednávané věci vyloučen; v jeho důsledku nemohlo dojít k tomu, aby na valné hromadě jednalo a hlasovalo za stejné akcie více zástupců téhož akcionáře.

Protože – co do řešení otázek, na nichž napadené rozhodnutí spočívá – není právní posouzení věci odvolacím soudem správné a dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. byl uplatněn právem, Nejvyšší soud usnesení odvolacího soudu zrušil, aniž by se dále zabýval namítanou vadou řízení. Důvody, pro které nemohlo obstát rozhodnutí odvolacího soudu, dopadají i na usnesení soudu prvního stupně; Nejvyšší soud proto zrušil i je a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení (§ 243b odst. 2 část věty za středníkem a 3 věta druhá o. s. ř.).

Další články:

- [Reorganizace](#)
- [Soudní poplatky \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Spotřebitel \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správa společné věci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Správní řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vylučovací žaloba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Promlčení, insolvence](#)
- [Nepřiměřená délka řízení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výše výživného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Výživné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Započtení pohledávek \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)